

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

KARTA KURSU

realizowanego w module specjalności

nauczycielskiej

w ramach projektu "Kompetentny nauczyciel – mistrz i wychowawca”

Filologia polska, studia stacjonarne I stopnia

2019/2020, semestr III

Nazwa	Dydaktyka języka polskiego w szkole podstawowej wraz z tutoringiem akademickim 1
Nazwa w j. ang.	

Koordynator	dr M. Sienko, mgr Katarzyna Lange	Zespół dydaktyczny
		Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest przygotowanie studenta do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej, a zwłaszcza nabycie wiedzy na temat:

- teoretycznych podstaw nauczania – uczenia się języka polskiego w szkole podstawowej i najważniejszych nurtów myślenia o edukacji polonistycznej;
- wykorzystania treści kierunkowych (merytorycznych) w modelowaniu i ocenie czynności metodycznych;
- celów kształcenia – sposobu wytyczania, formułowania, realizacji;
- autonomicznych zasad, metod, technik kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego;
- rozwijania świadomości językowej oraz literackiej uczniów;
- kształcenia sprawności językowej i umiejętności interpretowania różnych tekstów kultury;
- projektowania procesu oraz budowania lekcji z kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego.

Realizacja celów kursu uwzględnia wykorzystanie metody tutoringu. Indywidualna relacja nauczyciela akademickiego ze studentem odwołuje się do relacji mistrz – uczeń i kładzie nacisk na samodzielne rozpoznanie przez tutoranta własnego potencjału rozwojowego jako osoby i jako nauczyciela oraz wspieranie go w ukierunkowaniu tego rozwoju.

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza z zakresu przedmiotów kierunkowych, psychologiczno-pedagogicznych, podstaw dydaktyki języka polskiego, spersonalizowanej pracy z uczniem, realizowanych na I roku filologii polskiej, oraz na temat własnego potencjału rozwojowego (samoświadomość nabywana przez udział w tutoringu).
Umiejętności	Umiejętność analizy i interpretacji utworów literackich oraz innych tekstów kultury; redagowania i korekty tekstów pisanych z wykorzystaniem wiedzy o języku, stylistyki i teorii aktów mowy; poprawnego i sprawnego posługiwania się polszczyzną mówioną, a także wykorzystywania swoich zainteresowań w procesie samorealizacji i w pracy z uczniami (tzw. modelowanie pasji).
Kursy	Z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, stylistyki praktycznej; pedagogiki, psychologii, filozofii, podstaw dydaktyki, spersonalizowanej pracy z uczniem etc. oraz, realizowany na I roku, tutoring akademicki.

Efekty kształcenia

Numer efektu	Po ukończeniu kursu student:	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	WIEDZA	
W01	zna teoretyczne podstawy uczenia się języka polskiego w szkole podstawowej i najważniejsze nurty myślenia o szkolnej edukacji polonistycznej, a zwłaszcza antropocentryczno-kulturową jej orientację ;	NP_W01, NP_W02, NP_W03,
W02	ma wiedzę na temat aktualnych dokumentów oświatowych i szkolnych;	NP_W09
W03	zna cele kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego w szkole podstawowej, rozumie ich formacyjny wymiar ;	NP_W03
W04	ma wiedzę na temat autonomicznych zasad i metod kształcenia kulturowo-literackiego i językowego oraz form pracy stosowanych na lekcjach języka polskiego (tu zarówno pracy zespołowej oraz grupowej, jak i indywidualizacji – spersonalizowanej pracy z uczniem);	NP_W05

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

W05	rozumie, na czym polega rozwijanie kompetencji kluczowych oraz wspieranie rozwoju indywidualnych zainteresowań i predyspozycji ucznia (tzw. modelowanie pasji) ;	NP_W04, NP_W014
W06	rozumie, na czym polega rozwijanie świadomości literackiej, kulturowej i językowej uczniów klas IV-VIII i w jaki sposób toruje ono drogi autopoznaniu ;	NP_W04, NP_W06, NP_W12, NP_W13
W07	zna reguły projektowania, organizowania, realizowania podstawowych typów lekcji z uwzględnieniem rozpoznanych potrzeb i możliwości zespołu oraz potencjału rozwojowego indywidualnych uczniów ;	NP_W05
W08	ma podstawową wiedzę na temat ewaluacji lekcji oraz jej znaczenia dla projektowania efektywnej pracy dydaktyczno-wychowawczej zespołu oraz tworzenia każdemu z jego członków optymalnych warunków do indywidualnego rozwoju .	NP_W08, NP_W14

	UMIEJĘTNOŚCI	
U01	potrafi sformułować ogólne cele kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego w szkole podstawowej (klasy IV-VIII); umie je uszczegółowić, uwzględniając przy tym kapitał rozwojowy uczniów danej klasy i ich indywidualne zainteresowania ;	NP_U02, NP_U03, NP_U07
U02	sprawnie operuje wiedzą z zakresu dydaktyki literatury i języka ojczystego w dyskusji o lekcjach kulturowo-literackich, nauki o języku i kształcenia językowego;	NP_U03, NP_U07, NP_U14, NP_U11, NP_U17
U03	umie dobrać odpowiednie metody kształcenia kulturowo-literackiego i kulturowo-językowego do treści programowych (klasy IV-VIII), zgodnie z realizowanym celem i w odniesieniu do konkretnego zespołu uczniowskiego, a także indywidualizować pracę ;	NP_U05, NP_U07, NP_U08
U04	potrafi sprawnie komunikować się z osobami zaangażowanymi w działalność edukacyjną oraz porozumiewać ze specjalistami w zakresie dziedzin właściwych dla kierunku filologia polska i w zakresie dydaktyki języka polskiego.	NP_U11, NP_U12,

	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
--	-----------------------	--

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

K01	przestrzega zasad odpowiedzialnego (psychopedagogicznego, merytorycznego i metodycznego) przygotowania się do zajęć;	NP_K01, NP_K02, NP_K04, NP_K07
K02	przejawia postawę refleksyjną wobec własnych działań dydaktyczno-wychowawczych – potrafi dokonać krytycznej oceny własnej wiedzy oraz umiejętności metodycznych, rozpoznać predyspozycje i uzdolnienia pozwalające mu wypracować własny styl pracy nauczycielskiej ;	NP_K03, NP_K06, NP_K08
K03	ma ukształtowaną postawę odpowiedzialności, wrażliwości i empatii w kontaktach interpersonalnych; sza- nuje i uwzględnia w procesie kształcenia naturalną potrzebę każdego człowieka do rozwoju.	NP_K02, NP_K04, NP_K08, NP_K09

Forma zajęć	Organizacja									
	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	T	P	E		
Liczba godzin	16					2	20			

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład, metoda problemowa, dyskusja, metoda analizy i twórczego naśladowania wzorów, metoda norm i instrukcji, metoda analizy dokumentacyjnej, metoda projektów; **tutoring akademicki**

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01			X		X			X					
W02			X		X			X					
W03			X		X			X					
W04			X		X			X					

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

W05			X		X			X					
W06			X		X			X					
W07			X		X			X					
W08			X		X			X					
U01			X		X			X					
U02			X		X			X					
U03			X		X			X					
U04			X		X			X					
K01			X		X			X					
K02			X		X			X					
K03			X		X			X					

Kryteria oceny	<p>Podstawę zaliczenia stanowi znajomość wiedzy z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego; reguł przygotowywania poprawnego pod względem metodycznym i merytorycznym projektu lekcji językowej oraz kulturowo-literackiej, umiejętność oceny różnych koncepcji kształcenia i rozwiązań metodycznych proponowanych w publikacjach dla nauczycieli języka polskiego w szkole podstawowej.</p> <p>Tutoring akademicki</p> <p>Podstawę zaliczenia stanowi: świadomość własnego kapitału rozwojowego (zainteresowań, pasji, predyspozycji) oraz możliwości jego wykorzystania w procesie samorealizacji i w pracy z uczniami.</p>
----------------	--

Uwagi	Kurs obejmuje: 16 godzin wykładu, 20 godzin konwersatorium i 2 godziny tutoringu akademickiego (zob. pogrubione zapisy w karcie kursu).
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów) – proponowany zestaw i układ zagadnień

<ol style="list-style-type: none"> 1. Cele, metody, zasady kształcenia literacko-kulturowego i kulturowo-językowego w szkole podstawowej. 2. Treści kształcenia w podstawie programowej i programie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej. 3. Antropocentryczno-kulturowa koncepcja kształcenia polonistycznego. 4. Planowanie, organizowanie i realizacja procesu poznawania lektury; rola kontekstów (i ich typy) w lekcji literackiej. 5. Planowanie, organizowanie i realizacja procesu rozwijania kompetencji językowej uczniów szkoły podstawowej. 6. Uwarunkowania i metody procesu kształcenia sprawności ortograficznej. 7. Modele lekcji literacko-kulturowych i kulturowo-językowych. 8. Funkcje, kryteria i formy kontroli pracy ucznia w zakresie kształcenia literacko-kulturowego i kulturowo-językowego w szkole podstawowej. 9. Ewaluacja lekcji - ocena założonych i zrealizowanych celów, sposobów działania dydaktycznego, kompetencji przedmiotowych i dydaktycznych prowadzącego lekcję. 10. Stosowność, poprawność, estetyka i etyka zachowań językowych.
--

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

Wykaz literatury podstawowej – propozycja

1. Aktualnie obowiązująca w szkole podstawowej (klasy IV-VIII) podstawa programowa nauczania języka polskiego wraz z odpowiadającymi jej podręcznikami do kształcenia literacko-kulturowego i kulturowo-językowego.
2. Chrzastowska B., *Lektura i poetyka. Zarys problematyki kształcenia*, Warszawa 1987 (fragmenty).
3. Dyduchowa A., *Metody kształcenia sprawności językowej uczniów. Model systemu, projekt podręcznika*, Kraków 1983. Toż w: Dyduchowa A., *Metody kształcenia sprawności językowej* (przedruk rozdziału III. z książki A. Dyduchowej), „Nowa Poliszczyna” 2004, nr 5 (cz. I) oraz 2005, nr 1 (cz. II) lub tejże: *Ćwiczenia w mówieniu i pisanu*, [w] *Nauczanie języka polskiego w klasie V* pod red. B. Chrzastowskiej, E. Polańskiego, Warszawa 1985, s. 6-41.
4. Jaworski M., *Metodyka nauki o języku polskim*, Warszawa 1979.
5. Kłakówna Z.A., *Sztuka pisania. Ćwiczenia redakcyjne dla klas IV-VI*, Warszawa 1993 (ćwiczenia i książka nauczyciela).
6. Kłakówna Z. A., Streczko I., Wiatr K., *Sztuka pisania. Klasy 1-3 gimnazjum*, Kraków 2004 (ćwiczenia i książka nauczyciela)
7. *Jak rozwijać język ucznia?*, [w:] B. Dyduch, M. Jędrzychowska, Z. A. Kłakówna, H. Mrazek, I. Steczko, *To lubię! Podręcznik do języka polskiego dla klasy IV. Książka nauczyciela*, Warszawa-Kraków 1994 lub wyd. nowsze, s. 15-27.
8. Kłakówna Zofia A., *Przymus i wolność. Projektowanie procesu kształcenia kulturowej kompetencji. Język polski w klasach IV-VI szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum*, Kraków 2003 [tu m.in. fragmenty rozdziału 5.: *Metodyka, która sprzyja rozwojowi*].
9. Nagajowa M., *Nauka o języku dla nauki języka*, Kielce 1994.
10. Nagajowa M., *Kształcenie języka ucznia w szkole podstawowej*, Warszawa 1994 (wybrane fragmenty)
11. Szymańska M., *Między nauką o języku a rozwijaniem języka. Koncepcje kształcenia językowego na przełomie XX i XXI w.*, Kraków 2016.
12. Polański E., *Dydaktyka ortografii i interpunkcji*, Warszawa 1995.
13. *Przygotowanie uczniów do odbioru różnych tekstów kultury*, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004 (rozdziały dotyczące edukacji teatralnej i filmowej w szkole podstawowej).
14. *Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004 (wybrane fragmenty).

Wykaz literatury uzupełniającej – propozycja

1. Czernek B., *Czytanie panoramiczne*, „Ojczyzna-Polszczyzna” 1955, nr 1.
2. Dyduch B., *Jak wprowadzać dziecko w świat prozy*, [w:] *Nauczanie języka polskiego w klasie V*, pod red. B. Chrzastowskiej, E. Polańskiego, Warszawa 1985, s. 230-258.
3. Ziolo E., *Czytanie „przez lupę”*, „Ojczyzna-Polszczyzna” 1955, nr 1.

„Kompetentny nauczyciel - mistrz i wychowawca”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego
POWR.03.01.00-00-KN22/18-00

4. Bortnowski S., *Nauczycielu, bądź sobą!*, Warszawa 1997.
5. Bortnowski S., O wzorcu nauczyciela polonisty inaczej, [w:] tenże, *Nowe spory i nowe scenariusze*, Warszawa 2001, s. 7-15.
6. Huget P., *Od dzieciństwa do młodości. Psychologiczno-pedagogiczne podstawy kształcenia nauczyciela polonisty*, Kraków 2007 (wybrane fragmenty).

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	16
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Tutoring akademicki	2
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	8
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	4
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	6
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		58
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2